

ZMOCNIL SE JEJICH TRŮNU. NYNÍ HO CHTĚJÍ ZPĚT

VÁLEČNÝ KRÁL

SÁGA O HÁKONOVÍ, KNIHA TŘETÍ

ERIC SCHUMACHER

VÁLEČNÝ KRÁL

WAR KING

Copyright © 2004-2022 Eric Schumacher

All rights reserved.

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Ondřej Frühbauer, 2024

Cover © David Brzozowski, BlueSpark Studios, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

twitter.com/knihydobrovsky

www.facebook.com/KnihyDobrovsky.cz

ISBN 978-80-277-4650-7 (pdf)

ERIC SCHUMACHER

VÁLEČNÝ KRÁL

SÁGA O HÁKONOVĚ, KNIHA TŘETÍ

Přeložil Ondřej Frühbauer

F**B****S**

*Věnováno mé rodině a přátelům
za vaši lásku, trpělivost
a neochabující podporu.*

OBSAH

ČÁST PRVNÍ

Předmluva

1

2

3

4

5

6

7

ČÁST DRUHÁ

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

ČÁST TŘETÍ

20

21

22

23

24

25

26

Historické poznámky

Slovníček pojmů

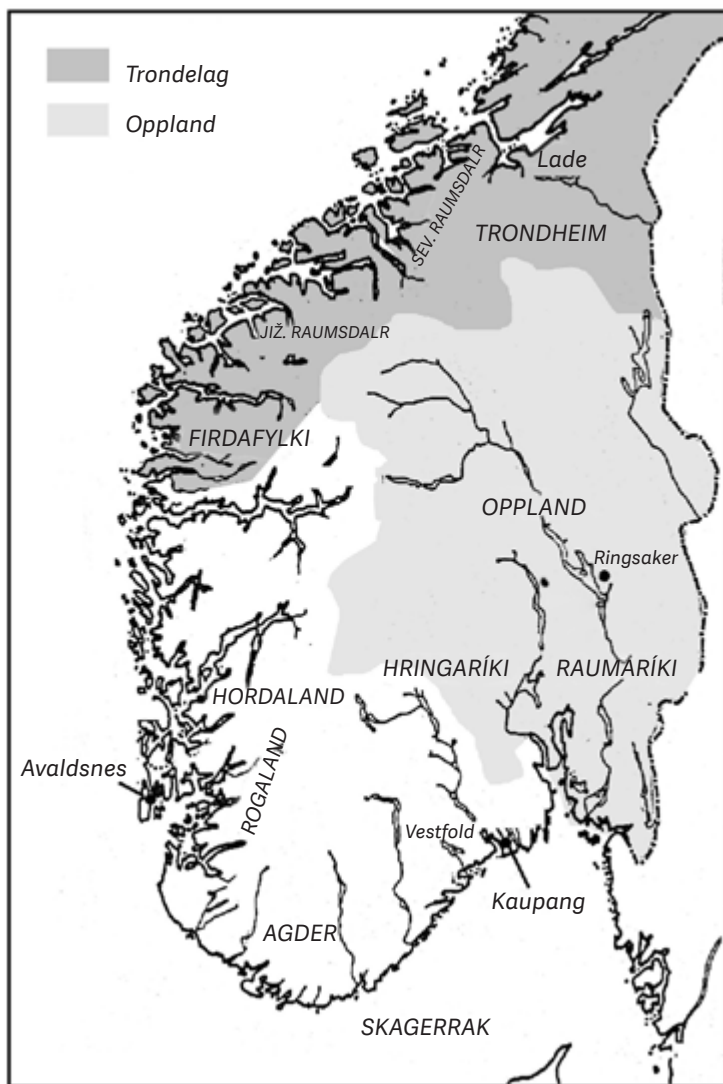
Poděkování

Ediční poznámka

DÁNSKO kolem roku 900

NORSKÁ ŘÍŠE kolem roku 900

ČÁST PRVNÍ

VÁLEČNÝ BĚS PAK JISKRU OHNĚ VRH,
V KRVAVÝ POŽÁR JI CHUTĚ ROZDMÝCHAL.

HEIMSKRINGLA

PŘEDMLUVA

Ostfold, podzim léta Páně 954

Starzec byl připoutaný k ohořelému kůlu. Poskvrněný šedý vous mu spočíval na hrudi a nohy měl bezvládně roztažené. Byl celý nachýlený dopředu, takže tělu bránily v pádu jen paže, které mu kdosi spoutal za zády a za zápěstí je přivázal ke kůlu. Hákon by byl přísahal, že je mrtev, stejně jako všichni okolo.

„Tenhle žije,“ zvolal Tóralf, Hákonův bojovník a věrný druh obří postavy, který u starce klečel a zkoumal, zda v něm dosud tepe život.

Hákon si samou úlevou hlasitě oddechl. Toto byla už čtvrtá osada při pobřeží Ostfoldu, kterou našli v tak politováníhodném stavu. I v každé z předchozích vypálených vesnic byl ponechán jeden, kterého hned nezabili, nýbrž připoutali ke kůlu; tento starý otrhanec byl však první, kdo útrapy opravdu přežil, a když jej našli, ještě dýchal. Snad se teď dozvědí víc o tom, kdo je napadl a navštívil celé pobřeží ohněm a ocelí.

„Až procitne, bude jen litovat, že si ho smrt neodvedla,“ podotkl Otter, který velel Hákonovu hirthu neboli královské družině. A měl pravdu, neboť z celé přímořské osady nezbylo víc nežli popel, dým a mrtvá, nafouknutá těla, na nichž hodovaly mouchy. Otter byl synovcem Hákonova starého přítele Egila, který velel strážci před ním. Do jeho služeb vstoupil ještě v dobách, kdy byl král pouhý bezvousý mladík a on sám neviděl o mnoho zim více. Nyní už jeho velitelskou tvář, připomínající zachmuřeného jestřába, rozryly vrásky, které zdůrazňovaly mužův pronikavý pohled, jímž obhlížel výjev zkázy.

„Rozvaž ho,“ přikázal Hákon svému druhu a prohrábl si špinavou rukou vlasy barvy písku. „A dej mu vodu.“

Hákon ovšem nemusel plýtvat dechem, neboť Tóralf už tahal od opasku nůž. Oba muži se znali tak dlouho, že každý z nich věděl, co se ten druhý chystá říci, ještě předtím, než vypustil slova z úst. Tóralf přetal řemeny poutající starcova zápěstí a šetrně si opřel jeho hlavu o svalnatou paži, aby mu mohl vlít do rozpraskaných úst trochu vody.

„Sázím stříbrnou minci, že do soumraku zemře,“ pronesl vyzývavě Bjarke a opřel si mocná předloktí o hlavu své veliké sekery. Bjarke byl tělnatý muž s houštím vlasů barvy zralé pšenice, které halily jeho okrouhlou hlavu. Z bojovníků Hákonova hirthu jej převyšoval jen Tóralf.

„Tu sázku přijímám,“ ozval se menší chlapík stojící vedle něj. Jmenoval se Garth a proslul jako dobrý člověk a ještě lepší zvěd; vlasy měl rusé, uši veliké a drobnýma černýma očima připomínal Hákonovi polní myš. A stejně jako tomu bývá u myší, se i on neustále nepokojně vrtěl. Tu poklepával prsty, tu nohou, tu mu očka létala z jedné věci na druhou. V této chvíli potrhával hlavou, jak se rozhlížel po děsivých výjevech, o něž nebyla ve vypálené vesnici nouze. „Vždyť tohoto starce dosud neopustilo jeho štěstí. Na ostatních s chutí hodují ptáci, on však má dosud obě oči a v jeho tváři není patrná ani jedna stopa po zobáku. Ano, tvou sázku rád přijmu.“

„Prokažte těm pobitým trochu úcty,“ zavrčel Otter, „a místo nevčasných sázek dělejte něco užitečného. Bjarke, porozhlédni se ve vnitrozemí, zda někdo nepřežil. Garthe,“ zavolal na polního myšáka, „vezmi si pár mužů a prohledejte mrtvé. Podívejte se, zda tu nezbylo něco důležitého či cenného.“

„Snad najdeš ten stříbrňák, který mi večer budeš dlužit,“ rýpnul si Bjarke, hodil sekeru přes rameno a vykročil od vesnice k hájkům, které se za ní zelenaly. Jeho přátelé Bádr a Ásmund se bez říkání vydali za ním. V brnách a přilbách, na nichž hrálo bledé podzimní slunce, vyhlíželi jako Ásové táhnoucí do války. I oni sloužili Hákonovi už řadu let a v jeho službách náramně zbohatli. Král však věděl, že si to zasloužili. Každý

z jeho mužů si do poslední mince plně zasloužil všechny dary, jimiž je zahrnul: vždyť byli nejlepší z nejlepších a v boji nad ně nebylo.

„Máš na mysli stříbrňák, který si přihodím do měšce hned vedle toho, jež mi po západu slunce budeš muset dát?“ křikl za ním Garth.

Bjarke jen mávl rukou, cosi zavrčel a pevným krokem kráčel rozvalinami dál ke stromům. Garth zamířil na opačnou stranu, nohou postrkoval mrtvolu a odháněl hejna much, rozhněvaných, že je ruší při hostině.

„Mám za to, že to je práce Dánů,“ pronesl Otter. „Co myslíš ty?“

Hákon pokrčil rameny a pohled jeho modrých očí klouzal po zabítych, po jejichž tělech se plazily chomáče dýmu. „Dánové. Sveové. Nějaký smělý mořský král, který si touží vydobýt pověst. Pravdu zná jen Bůh. A s trochou štěstí ji záhy budeme znát i my,“ pokynul ke starci, který tu ležel bez ducha.

„Ať už to učinil kdokoli, jeho smělost roste,“ podotkl Hákonův synovec Gudród a otřel si rukávem pot z vysokého čela. Před lety to býval hubený muž s bystrou tváří a svaly jako lodní lana, avšak léta míru, kdy seděl ve své síni na truhlách plných bohatství, zakulatila jeho líce a změkčila tělo. Levé oko měl zakryté lněnou páskou, neboť před mnoha zimami utrpěl zranění v boji. Od těch dob mu zůstalo jen pravé oko, jímž si nyní měřil svého krále a strýce Hákona.

Tyto vražedné útoky nemohly přijít v horší chvíli. Gudródův bratranec Trygvi, který vládl zdejšímu kraji a nikdy neopovrhl dobrým bojem, usoudil, že požehnání míru, jež se říší v posledních letech dostalo, mu neskýtá dostatek povyražení, a vypravil se proto na západ, kde hodlal hledat dobrodružství.

„Nešťastně si tvůj bratranec zvolil chvíli k plavbě na západ,“ vtětil Hákon své hořké myšlenky do slov.

„Nepřipadá ti podivné, že ti nájezdníci udeřili zrovna teď, po tolika letech míru? Jako by věděli, že je Trygvi pryč,“ poznamenal Gudród a významně pozvedl obočí.

To pomyšlení Hákonem otřásl. Znamenalo by totiž, že ve hře je něco víc než několik náhodných přepadení. „Jak dlouho je tomu, co Trygvi odplul?“ zeptal se král.

„Ne dlouho, pane. Snad polovina měsíce,“ odvětil Gudród a hněvivě se rozmáchl po mouchách, jimž se zalíbilo na jeho upocené tváři. „Do Múspellu s tou havětí!“

„To je dost na to, aby se zvěst o jeho cestě rozšířila,“ zabručel Hákon.

„Máš pravdu,“ přisvědčil Gudród. „Slova často putují rychleji než lidé.“

„Pane!“ ozval se Garth a Hákon na čas vypudil z mysli Gudródovy znepokojivé náznaky.

Král se synovcem prošli rozvalinami a zastavili se u hirthmana, který klečel u ohořelého štítu a přejížděl prsty po namalované černé runě táhnoucí se odshora až dolů přes celou jeho plochu. Garthovy oči těkaly z Gudróda na Hákona a zpět. „Viděli jste už někdy něco takového?“

Gudród se poškrábal ve vousech. „Ne, nikdy,“ odpověděl.

„A co ta runa či provedení štítu?“ zeptal se Hákon.

Gudród potřásl hlavou. „Runa náleží jednorukému bohu Týrovi. Jinak však o významu té věci nedokážu říci nic. Zeptám se ale kupců v Kaupangu, snad se s tím už někde setkali.“ Gudród vládl Kaupangu, jedinému trhovému městu Severu, ležícímu severozápadně od místa, kam nyní přibyli. Za patřičnou cenu tu mohl člověk nalézt cokoli včetně zpráv a novinek všeho druhu.

„Ano, to udělej,“ schválil Hákon jeho záměr.

Pátření nevyjevilo nic dalšího, proto Hákon nařídil svým válečníkům, aby spálili těla pobitých vesničanů. Z nafouklých mrtvol vycházel zlověstný pach a v povětří kroužila hejna hladových ptáků. Král však nehodlal nechat ty nebožáky zvěři a červům.

Bojovníci vykopali ve středu vesnice mělkou jámu, kterou vyložili poleny. Polena polili rybím olejem a naskládali na ně mrtvé. Hákon je spočítal: bylo jich osmnáct. Většinou starci, ale v hrobech ležely i malé děti. Všechny potkala krutá smrt. Byli rozsekáni a vydáni plamenům, které strávily všechny domy ve vsi. Mladí a zdraví však byli polapeni, ty čekal pochmurný osud otroků. Hákon byl v životě tolikrát svědkem krutých a krvavých výjevů, že by bylo marné je počítat, nikdy však nepřivykl

zlovolné nespravedlnosti, kterou s sebou takové činy nesly. Vesničany potkal vpravdě nelítostný osud, jaký si žádný z nich jistě nezasloužil.

Otter přiložil hořící větev ke dřevu, které se lesklo olejem, a plameny bez váhání olízly nasekaná polena i těla pobitých. Válečníci mlčky, zamračeně přihlíželi. Někteří sevřeli v pěstí svá ochranná znamení a jiní plivali do hlíny, aby dali najevo svůj hněv. Hákon odříkal neslyšnou modlitbu za duše zavražděných, potom se odvrátil od plamenů a zamířil ke své lodi.

Noc proťal zoufalý výkřik. Hákon se vymrštil z lože a popadl meč; chlupek na předloktí se mu zjezily jako srst podrážděného psa. Tu mu však došlo, že to vykřikl stařec, kterého zachránili. Utrousil kletbu a zase se posadil. Muži kolem něj nevrle hučeli. Zvečera přinesli starce na palubu lodi a zakryli jej kožešinami, aby neproštydl k smrti; on však nyní vše odhodil a hleděl na ně s tváří plnou hrůzy a zmatku.

„Aby toho dědka vlci sežrali,“ zabručel Bjarke a složil hlavu zpět na stočenou pokrývku. Jediný, kdo se radoval, byl Garth, na jehož tváři se objevil úsměv. „Teď minci nehledej, Bjarke,“ zavolal na druhá, „vezmu si své stříbro až ráno.“

Hákon přešel ke starci. „Nic se neboj,“ oslovil jej. „Jsi mezi přáteli.“

„Kdo jste?“ zachraptěl starý. Rty mu bolestivě popraskaly, proto nevýrazně huhlal a bylo mu sotva rozumět. Hákon mu nabídl měch plný piva. „Jsem král Hákon a toto jsou moji muži. Spatřili jsme kouř stoupající z vaší vesnice, proto jsme přijeli zjistit, co se stalo. A tak jsme tě našli.“

Mužův strach se vytratil a nahradil jej žal. „Má vesnice,“ zakrákal jako stará vrána a na měch piva dočista zapomněl, „všechno je pryč!“

Hákon na něj mlčky hleděl. Dobře věděl, že lidé v té vsi byli jeho přátelé a příbuzní. To ostatně poznal i ze starcova pohledu. „Ano, vesnice už není,“ potvrdil mu co možná ohleduplně. „Je mi líto, že vás postihlo takové neštěstí.“

Muž se napil a Hákon viděl, jak se mu chvěje ruka. Potom vrátil měch králi a přimhouřil oči se šedým obočím, jako by na něco vzpomínal. „Nechali mne naživu, abych mohl vypovědět, čeho jsem byl svědkem.“

„A co jsi viděl?“ zeptal se Hákon.

Stařec pohlédl na Hákonovy muže a potom zpět na krále. Z toho, jak naprázdno polykal a odvracel zrak, bylo patrné, že mu není nijak do hovoru, věděl však, že promluvit musí. „Řekli mi, že jejich otec je mrtev a oni se vrátili, aby si vzali zpět, co bývalo jeho.“

Hákon na muže dlouze hleděl a snažil se rozplést hádanku, skrytou v jeho slovech. „Kdo zemřel?“

„Erik Krvavá sekera.“

Hákon se nepokoušel zakrýt ohromení a stejně tak jeho muži, kteří slyšeli starcova slova. Všichni se rázem posadili, aby jim nic neuniklo. „Erik je mrtev?“ mumlal Hákon. „Kdy se to stalo? A jak zemřel?“

Muž pokýval hlavou. „Vím jen, že je po smrti, nic víc.“

Hákon napjal sílu vůle, aby ovládl vír myšlenek ve své hlavě, a zvedl ruce na znamení, že žádá ticho; novina, kterou stařec přinesl, totiž rozzála mezi muži nepokojný halas. „Jak se jmenoval ten, který ti to řekl? Sdělil ti své jméno?“

„Ano, pane. Říkal, že se jmenuje Gamle Eriksson. Sám mi o všem pověděl.“

Hákon tušil, že starcova odpověď bude právě taková, přesto jej zasáhla do břicha jako rána pěstí. Před mnoha zimami zajal Hákon svého nevlastního bratra Erika Krvavou sekeru, který byl v té době králem. Tehdy jej muži nabádali, aby Erika i s celou rodinou bez meškání stál a ukončil tak dlouhý krvavý spor. Hákon to však neučinil a namísto toho je vyhnal z říše; byl už znaven válčením a zabíjením. Nechtěl pozvednout meč a zabít svého bratra. Byla to chyba a Hákon už dlouho tušil, že se mu jednoho dne vrátí i s krvavým nádavkem za všechna ta léta. Zdálo se, že onen den právě nadešel.

I

Avaldsnes, Rogaland, jaro léta Páně 957

Hákon se s úlekem probudil. Ve snu jej opět navštívila můra, jak se mu poslední dobou často stávalo. K jeho loži se přikradl vrah s krvavým mečem v rukou a už se napřahoval k úderu. Hákon se ve tmě snažil vstát, nohy se mu však zapletly do pokrývek a vrahův meč se už blížil.

Hákonův pohled zabloudil k zavřeným dveřím, kudy ve snu právě přišel neznámý útočník. Pod nimi prosvítala rudá záře z dohasínajícího ohniště ve velké síni a vrhala měkký přísvit na dubové stěny a pochvu meče, opřenou o záhlaví Hákonova pevného lože.

Pomalu vyklouzl zpod medvědí kožešiny a posadil se na okraj postele. Snažil se zahnat ztuhlost svalů a naslouchal zvukům i vůním časného rána: doléhal k němu závan dohořelých svící ze včelího vosku, který se zvolna rozplýval v ranním povětří; zatuchlá kyselost po hostině předchozího večera; chrápání hirthmanů, znějící z velké síně; vůně jeho dívky Gydy, která ležela stočená do klubíčka pod medvědí kůží.

Natáhl si oděv a tiše prošel síní kolem spících válečníků ven do ranního šíráni. Noční hlídky zamumlaly svému pánu cosi na pozdrav. Hákon se vydal severní branou v palisádě, jež obklopovala jeho dvorec, po vyšlapané cestě ke dvojici pohřebních mohyl, které čnely na temeni blízkého vrchu jako dvě bradavice. Nikdo s jistotou nevěděl, kdo v nich odpočívá, skaldové však s oblibou říkali, že v nich sedí první vládce této síně – král jménem Ogvaldr – a jeho syn.

Zima ještě nepropustila zemi ze svého sevření, a jak se Hákon blížil k mohyle, aby usedl na její vrchol, pod nohama se mu leskla a praskala

ojíněná stébla trávy. Král obhlížel procitající svět a oči mu v mrazivém povětří slzely. Hluboko pod ním se vody zálivu vlnily v lehkém vánku a pleskaly o boky dvou válečných lodí zakotvených u pobřežní hráze. V dáli za zálivem se táhl k severu i k jihu průliv Karmsund, podobný temné říle. Na východě se pak rozkládala pevnina, pahorky, údolí i řeky Rogalandu, fylki, k němuž náležel i Hákonův dvorec v Avaldsnes. A přece to byl jen zlomek říše, kterou ovládal – říše, jež nyní sahala od zasněženého fylki Hálogalandu na vzdáleném severu až ke kamenitému jižnímu výběžku Agderu a zalesněným hranicím Opplandu na východě. Všem krajům vládl buď on sám jako král, nebo tu panovali jarlové, kteří mu složili přísahu věrnosti a navíc byli většinou jeho příbuzní.

Jejich věrnost splácel hojnými dary, proto se každý z nich snažil, seč mu síly stačily, aby v království vládl mír. Ten však nebyl nikdy jistý, neboť dokud budou lidé toužit po slávě, stříbru a půdě, trvalý mír nikdy nenastane. Nezáleželo na tom, že Hákon navrátil lidu důvěru v zákony, které jeho bratr Erik pošlapal, ani na mohutné soustavě pobřežních opevnění, již nechal vybudovat, aby chránil svou zemi i její obyvatele. Nájezdníky to neodradilo a stále připlouvali k norským břehům. Lidé nepřestali loupit a podřezávat si hrdla a krvavé spory mezi rody se táhly často po celá léta. Hákon už pochopil, že tak tomu odevždy bylo a nikdy se to nezmění. Léta vlády si i na něm vybrala svou daň a v odrazu na vodní hladině viděl nyní Hákon zralého muže bezmála na pokraji stáří, se šedými prameny vlasů v kštici barvy písku, příliš mnoha jizvami na těle a s vráskami starostí kolem očí.

Nebyly to však jen jizvy těla, jimiž jej život obdařil. Zůstávaly i vzpomínky na lidi a místa, bodající hlouběji než šípy nepřátel. Vzpomínky na Hákonovu dětskou lásku Aelfwin, která se obětovala za vítězství Hákonova vojska; vzpomínky na dávno zesnulého pěstouna, krále Ethelstana, který jej v daleké říši Anglů vychoval jako křesťana a byl první, kdo do Hákonovy mladistvé duše zasel semeno královského dědictví. Vzpomínal i na svého rádce a příbuzného, jarla Toreho zvaného Mlčenlivý, jemuž se přes hrdlo táhla šeredná rána, a proto mnoho nenamluvil; o to větší však bylo jeho srdce. To přestalo bít ani ne před měsícem a na památku

jeho života zanedlouho pozvednou číše na severním ostrově Frei. Byly tu však i vzpomínky na polorodého bratra Erika s divokým houštím rusých vlasů, mocnou sekerou a mnoha syny – kteří si nyní počínají v severních mořích jako smečka vlků, shromažďují bohatství, muže a nabývají větší moci, aby jednoho dne vtrhli do Hákonovy říše a přinesli mu smrt. Mozoľnatou rukou si Hákon vytřel spánek z očí a vzpomínky se vytratily.

Blížila se veliká bouře. Hákon to cítil v kostech, v útrobách a poznal to i z chování krkavců, kteří v posledním měsíci každého rána přilétali na pohřební mohyly, kde nyní seděl. Krkavci byli Ódinovi poslové a přinášeli Všeotci zprávy ze světa lidí. Hákon se držel jiné víry, žil tu však dost dlouho, aby pochopil, že tato země ukrývá svá vlastní tajemství a cosi je tu vpravdě odlišné – a ani jeho královská moc s tím mnoho nepořídí. Chystá se cosi většího než jarní tání a rozkvět vesny. Staří a moudří muži, kteří po celá desetiletí udržovali Sever v rovnováze, odcházeli pod příkrov smrti; mladí a nerozvášní nabývali sil. Stáří, mládí, řád a zmatek... Protichůdné síly, podobné mohutným proudům hnaným bouří, směřují ke střetu, a až se srazí, nezbude Hákonovi než čelit té bouři a vytrvat.

„I tobě se vyhybá spánek, chlapče?“

Hákon se obrátil ke stínu postavy, která stanula u paty mohyly. Dlouhý plášť a tvář skrytý pod kápí, Hákon však hned věděl, že za ním přišel Egil Vlněná suknice, slavný válečník, který kdysi vedl královský hirth a nyní pomáhal cvičit mladé bojovníky. Egil byl stár už před mnoha zimami. Dnes se podobal věkovitému sukovitému stromu či bájnému trpaslíkovi. Proto také stále nazýval Hákona chlapcem, stejně jako v den, kdy se před řadou let poprvé setkali a nynější král byl pouhým neochmýřeným mladíčkem.

„Právě tak, Egile. Spánek mne v posledních dnech často opouští.“

Stařec zabodl do země svou hůl a krok za krokem stoupal vzhůru po mohyle k Hákonovi. Král vstal a vztáhl k němu pomocnou ruku, Egil ji však srazil stranou. Když dospěl na vrchol hrobky, ztěžka se posadil vedle svého pána a hlasitě oddychoval. „Vzpomínám, že to dřív bývalo snadnější.“

Hákon se zasmál, svého starého přítele si však nedobíral. „Jak pokračují přípravy?“

Egil si položil hůl napříč do klína a odpověděl: „Co vím, bude tvá loď připravena k plavbě ještě před polednem. Muži i otroci už shromáždili vše potřebné, jen to ještě musí naložit.“

Hákon přikývl a pohlédl k přístavní hrázi, kde kotvila loď, která je ponese na sever. Bylo to mocné válečné plavidlo jménem Drak, které kdysi patřilo jeho slavnému otci Haraldu Krásnovlasovi a nyní bylo jeho. Jak je naloží, vypraví se Hákon s polovinou svého hirthu do Raumsdalru, aby se účastnili pohřebních oslav na počest jarla Toreho. To pomyšlení tížilo Hákona jako mokrý plášť, neboť Tore pro něj býval víc než jen manželem jeho starší sestry; měl v něm věrného přítele, který pomáhal Hákonovi udržet na Severu mír a patřičně uspořádat královské záležitosti. A teď byl pryč.

„Zasloužil si lepší smrti, než jaká ho potkala,“ žehral Egil, když se k nim doneslo, jaké byly poslední chvíle starého válečníka. Podle zprávy, kterou přinesl posel, obcházel jarl Tore své statky a dohlížel na jakousi stavbu, když tu náhle padl mrtev k zemi. Taková smrt se jistě nedala nazvat hrdinskou, třebaže byla milosrdně rychlá. „Doufám jen, že Jednooký vzal v potaz, kým byl Tore za života, vyslal k němu své valkýry a jarl už hoduje po jeho boku ve Valhalle.“

Podle víry Seveřanů vybíraly valkýry mezi padlými bojovníky ty, kteří byli hodni stanout na konci časů po Ódinově boku v poslední bitvě zvané Ragnarök. Do té doby směli přebývat v síni padlých, náležející to-muto jednookému králi bohů. Tam se celé dny cvičili ve zbrani a bili se se svými druhy, aby zvečera všichni svorně zasedli k přebohaté hostině.

„Smrt je velikou záhadou, Egile. Modli se, aby valkýry odnesly Toreho do Valhally, chceš-li. Já budu volat ke Kristu, neboť věřím, že i jemu se hodí jeho odvážná duše, až půjde zkrřížit meč s démony a běsy tohoto světa.“

Egil si odplívl. „Do propasti s tvým Kristem.“

Hákon se jen usmál. Ač mu už dávno minul třicátý rok, stále nalézal potěchu, mohl-li popichovat svého starého přítele, který Hákonovu víru nikdy nepřijal. Hákon to po mužích, kteří mu sloužili, také nikdy

nežádal, ačkoli mnozí z nich se časem nechali pokřtít, neboť byli v té chvíli středem pozornosti a nádavkem obdrželi od krále ještě malý stříbrný křížek. Pokud se jich kdo ptal, většinou se k Bílému Kristovi přiznávali, jakmile však stanuli proti svým nepřátelům ve štítové hradbě, tu jejich ruce činily posvátná znamení starých bohů a jejich ústa tiše vzývala Thóra, Ódina či Týra.

Dole na pobřeží se objevili první z Hákonových otroků, přinášející k lodi hrnce, sudy a svinutá lana, zkrátka vše potřebné na cestu do severních držav jarla Toreho. Hákon pohlédl k nebi a jeho oči zachytily proužek oranžové záře nad pohořím, které se táhlo daleko na východě a lidé mu říkali Kýl. Slunce vstávalo ze svého lože a Hákonovi muži, odpočívající v síni, budou brzy následovat jeho příkladu. I oni vstanou a chopí se svých denních úkolů.

„Mluvil jsi s Otterem?“

Egil přikývl. „Ano. Můj synovec se uvolil, že tu zůstane, třebaže není z takového rozhodnutí o nic šťastnější než starý opilec, kterému zbyla jen voda.“

Hákon přikývl. „Nemám mu to za zlé. Je to těžká věc, má-li zůstat ve dvorci a přijít o tak velkolepou hostinu.“

Egil zabručel. „Splní, co po něm žádáš. Jako vždy.“

Hákon mlčel, protože Egil promluvil pravdivě a nebylo co dodat.

„Nu,“ pravil Egil a s praskáním v kolenou a hlasitým bolestným stenem se vztyčil, „nechám tě tvým starostem.“ A se vši obratností, jíž byl ve svém věku schopen, se vydal dolů z mohyly.

Když odešel, Hákon vstal a odebral se ke kostelu, který stál na západní straně ohrazeného dvorce. Původně to byla jen prostá kaple s podlahou z udusané hlíny a oltářem z hrubě přitesaného kamene, za ta léta se z něj však stala nejnápadnější budova na ostrově: silné dřevěné trámy držely vysoké stropy, pod nimi se táhly řady překrásně vyřezávaných lavic a vpředu stál oltář, za nímž visel obdivuhodný veliký krucifix, vytesaný z mohutného dubu. Hákon dobře věděl, že se ani tak nedá srovnávat s olbřímími kamennými dómy, jaké vídal v říši Anglů, když tu

byl vychováván, ale i tento prostší způsob stavby měl jakousi moc, a ta promlouvala k Hákonově duši.

Na oltáři hořela jediná svíce a světlo jejího plamene tančilo po kruzích i shrbených ramenou Hákonova kněze Egberta, který tu klečel v modlitbách. Hákon se pokřížoval a poklekl vedle svého přítele. Zavřel oči a poručil své mysli, aby vyhnala světské starosti a soustředila se na Egbertova tichá slova.

„Blahoslavený ten muž, kterýž nechodí po radě bezbožných, a na cestě hříšníků nestojí, a na stoličce posměvačů nesedá.“

Hákon modlitbu znal a připojil se ke knězi. Společně odříkávali slova prvního žalmu, jak předepisuje řehole svatého Benedikta pro čas primy.

„Ale v zákoně Hospodinově jest líbost jeho, a v zákoně jeho přemýšlí dnem i nocí. Nebo bude jako strom štípený při tekutých vodách, kterýž ovoce své vydává časem svým, jehožto list nevadne, a cožkoli činiti bude, šťastně mu se povede.“

Verše se vynořovaly ze záhybů Hákonovy mysli a plynuly navyklými koryty, až modlitba dospěla k závěru, hlas kněze umkl a zanechal po sobě jen zvláštní, nezřetelné nadzemské představy. Hákon zvolna otevřel oči a zahleděl se na Egberta, který upíral zraky ke kříži. Po chvilce se kněz pokřížoval a pozdravil krále pokývnutím.

„Opět se chystáš na cestu,“ pravil bez okolků.

Hákon vstal a v kolenou mu luplo. Nebyl dosud starý, ale život, v němž nebyla nouze o bitvy a neustálé vypětí, si vybral svou daň. „Tak jest, Egberte,“ přikývl a otřel si z nohavic kostelní prach.

„Mám za to, že kněz jako já by se mezi Toreho lidem nedočkal zrovna srdečného přijetí.“ Egbert se vyškrábal na nohy a zahleděl se na svého krále. Hákona zarazilo, jak málo se tento drobný mužík s hladce vyholenou pihovatou tváří a hustými zrzavými vlasy změnil od chvíle, kdy se poprvé setkali u Ethelstanova dvora – a tehdy jim sotva minul patnáctý rok! Egbertovi však přibýlo v koutcích oříškových očí jen nemnoho mělkých vrásek a vypadal o mnoho mladší nežli Hákon.

Král přikývl. „Máš pravdu. Jarl Tore uctíval staré bohy, stejně jako jeho lid. Kdybych tě tam vzal, mohli by to považovat za urážku a tvůj život by se snad ocitl i v nebezpečí.“

Egbert se zatvářil zklamaně. Před dávnými lety měl Hákon jako zapálený mladík sen, že svému zbedněnému lidu přinese světlo křesťanské víry; sen se však záhy rozplynul, neboť všichni Egbertovi bratři mniši, kteří za ním připluli z říše Anglů, zaplatili za svou odvážlivost životem. Časem přijeli i další věrozvěstové, při obracení Severanů na víru však neměli o nic větší úspěch nežli mravenec, který by se rozhodl odvalit balvan. Křesťanské učení se z říše Franků rozšířilo mezi Dány, a dokonce i některými Svey, ale zde, v Hákonově království, se lidé sverepě drželi svých starých bohů.

„Rmoutí mne, že ani po všech těch letech nejsou jeho lidé s to soudit mne jinak než podle mé víry. Jarl Tore byl dobrý člověk a já bych mu rád vzdal úctu.“

Hákon přikývl a poplácal přítele po rameni. „Ano, byl to dobrý člověk,“ souhlasil. „Vyřídím jim tvá slova úcty.“

„Kdy se vrátíš?“

Hákon se poškřábal ve vousech, které nosil oproti všem zvyklostem krátké, aby se mu všude nepletly. „Asi za měsíc, snad i dříve. Co budu pryč, postará se o tebe Otter. Poslouchej ho.“

Egbert zvedl pravé obočí. „Očekáváš nějaké nedobré překvapení?“

„O taková překvapení není nikdy nouze,“ odvětil Hákon s úsměvem. „Proto jsem tě přinutil, abys cvičil s mečem a štítem, a očekávám rovněž, že si uchováš ostražitost; Otterovy příkazy plň jako mé vlastní!“

Egbert se zprvu odmítal učit umění boje, Hákon však nehodlal v této věci připustit dlouhé rozpravy. Válečníci zavraždili Egbertovy bratry a i mnohé další kazatele, kteří přišli na Sever. Hákon nechtěl mít na rukou i jeho krev, proto mu dal na výběr: buď se naučí bojovat tak, aby se dokázal ubránit, nebo Sever opustí. Egbert zvolil boj. Zanedlouho bylo zřejmé, že do královny družiny vybraných válečníků se nikdy nezařadí, když však přišlo na věc, dokázal se ostrou ocelí slušně ohánět. Kněžík

si však této své dovednosti nijak necenil, a proto nyní pod Hákonovým přísným pohledem celý zrudl.

„Poslechnu Otterovy příkazy, můj pane. A budu se modlit za tvůj šťastný návrat i za duši jarla Toreho.“

„To však ať raději zůstane mezi námi. Pochybuji, že by Toreho muži ocenili tvé modlitby,“ mrkl na svého přítele a opustil kostel.

„Otče!“

Hákon nadskočil, neboť hlas jeho dcery Thóry byl opravdu pronikavý. Potom spatřil úsměv na její tváři a ulevilo se mu. Dívka k němu běžela, dlouhé lokny světlých vlasů jí poletovaly všemi směry a štíhlé nohy ji nesly neochvějně k otci. Bylo jí devět let, vynikala tělesnou zdatností, a když se smála, jako zrovna teď, připomínaly Hákonovi její oči jasnou jarní oblohu. Král se na ni usmál a poklekl na koleno, aby ji mohl obejmout.

Dívka si však nepřišla pro objetí, jak bylo zrána jejím zvykem. Namísto toho jej popadla za silné předloktí a přikázala: „Pojď!“

„Co se děje?“

„Pojď a uvidíš,“ naléhala a tahala jej za ruku a v očích jí bylo vidět, že novina, kterou přináší, je nadmíru závažná. „Ukážu ti to.“

Hákon se zasmál a ohlédl se po Egbertovi, který stál opřený ve dveřích kostela s rukama překříženými na hrudi a se širokým úsměvem na pihovaté tváři.

Thóra se rozběhla pryč a Hákon se vydal za ní. Proběhli kolem hradby a téměř porazili dva otroky, kteří nesli sud s vodou.

„Kam pádíš?“ křikl za ní Hákon, když míjeli otevřené dveře síně, v nichž stála Hákonova žena Gyda.

„Přicházejí na svět malá selátka!“

Thóra zmizela v otevřených dveřích chléva a doběhla ke kotci. Hákon stanul vedle ní a v šeru shlédl na velikou prasnici, ležící na boku ve slámě. Jedna z otrokyní jménem Siv klečela u zadních nohou prasete, tiše si broukala a šetrnými pohyby pomáhala na svět dalšímu vepříku. Druhá žena přisedla ze strany a byla připravena s navlhčeným kusem vlny očistit

selata od krve a šlemu. Dvě prasátka už ležela mezi předními nohama svině a spokojeně sála mléko z matčiných struků.

„Podivuhodné, jak na svět přichází nový život, že?“ podotkl Hákon. Vůkol tiše bučely krávy a znělo chrochtání prasat. Zvířata byla hladová, ale bezpochyby i ona vnímala vzrušení z příchodu nového života.

„Kolik bys řekl, že jich bude mít?“ zeptala se Thóra, když z matčina těla vyklouzl nejnovější přírůstek.

Hákon pokrčil mohutnými rameny. „Na to nedokážu odpovědět o nic snáz, než je v mé moci přeletět *sund*,“ odpověděl. „Jsou věci, které zná jen Bůh.“

Dívka si odfrkla a zvedla oči ke stropu. Hákon se rozesmál.

„Pojďme, nechme ženy, ať se věnují své práci. Už jsi jedla?“

„Ne, ale chci tu zůstat,“ odvětila Thóra pevně. „Ráda bych viděla, kolik prasátek přijde na svět.“

Hákon znal svou dceru příliš dobře na to, aby se ji pokoušel přesvědčit; když si něco umanula, bylo s ní těžké pořízení. Zrovna jako s její matkou Fridou, Bůh opatruj její duši. A ani s ním, Hákonem, tomu nejspíš není jinak, musel si připustit.

„Dobrá,“ odpověděl po chvíli, „nezdržuj se ale dlouho. Nehodlám odplout bez pořádného rozloučení!“

Hákon odešel z chléva a připojil se ke Gydě, která dosud neopustila své oblíbené místo na prahu velké síně. „Tvá dcera ti nedopřeje pokoj,“ poznamenala s úsměvem, který zvýraznil její půvabně oblé tváře a modré oči proměnil v půlměsíčky, zářící zpod hnědých kadeří. Hákonovi neušlo, jak jeho dívka toho rána celá září. Tak se na ní projevoval požehnaný stav a Hákon se potěšeně usmál.

Gyda byla dcerou bohatého sedláka jménem Arvid, který žil na protilehlém břehu Boknafjordu, na ostrově jménem Fogn, nedaleko od místa, odkud pocházela Hákonova matka. Gyda byla Arvidova nejmladší dcera, které si Hákon všiml před dvěma zimami na každoročním zákonodárném sněmu. Byla oslnivě půvabná a její ostrovtip, smích i povaha nakonec prolomily ledový pancíř žalu, který svíral Hákonovo srdce od chvíle, kdy před šesti zimami pochoval Thóřinu matku Fridu. Arvid postřehl, že

mezi králem a jeho dcerou doutná ohýnek, a bez meškání tomuto svazku požehnal, neboť z něj měl nemenší prospěch než oni dva.

Následujícího léta si Hákon přivezl Gydu do Avaldsnes, aby s ním žila, třebaže si ji nevzal za manželku. Jako mladík byl totiž nucen uzavřít sňatek s dcerou krále Ívara, jímž z hloubi duše pohrdal, a k ní samé nechoval city o mnoho lepší. Tento sňatek sice nedošel naplnění, Hákon však přísahal, že už se podobným způsobem nikdy nenechá spoutat. Svému slibu dostál v případě Fridy a nyní nehodlal vzít své slovo zpět ani kvůli Gydě. Hákon nevěděl, jak Gyda smýšlí o tomto jeho rozhodnutí, protože to mezi nimi nikdy nepřišlo na přetřes.

„Spíš mi nedopřeje pokoj můj život krále,“ odvětil Hákon, objal ji kolem ramen a políbil na čelo. „Jak se daří mému synkovi?“ pohladil ji po životě, který se už začínal vzdouvat, a usmál se.

„Náhle nepochybuješ, že to bude chlapec? Neprohlašoval jsi před nedávnem, že vložíš víru v Pána a rozhodnutí necháš na něm?“ mrkla na Hákona škádlivě.

Tu mu polil tváře ruměnec, protože si vzpomněl, že opravdu pronášel něco podobného. „Mám na mysli –“

„Raději drž jazyk za zuby, aby ti nevlétlo z úst něco nepřípadného.“ Král poslušně zmlkl a jen se rozpačitě drbal ve vousích. Gyda jej uchopila za mozolnatou ruku a přiblížila ústa k jeho uchu. „Pojď. Než odjedeš, mám ještě jednu naléhavou záležitost.“

Vkročili do přítmí velké síně. Většina mužů už odešla a síň zůstala prázdná; zbylo tu jen pár otroků, kteří uklízeli zbytky po včerejší hostině z hodovních stolů i podlahy pokryté sypanou sítinou. Otroci spatřili pána s paní a rázem se činili ze všech sil; Gyda však o ně nedbala, ale bez váhání odvedla Hákona na lože.

Drak i se vši posádkou byl hotov k plavbě v pravé poledne, jak Egil předvídal. Zvedl se dobrý vítr a sluneční paprsky tančily po vlnách zálivu. Nad hlavou křičeli rackové, kteří se vznášeli ve vzdušných proudech a pozorně sledovali, neodhodí-li lidé na přeplněném molu něco chutného. Hákon se jen modlil, aby výtečné počasí vydrželo. Dobře věděl, že

jarní počasí je jako zrádná žena, jež dokáže opít svými půvaby a vzápětí způsobí strašlivou bouři, která zaplaví čerstvě osetá pole a vrhá lodi na skaliska. A právě proto i ti Hákonovi muži, kteří se nazývali křesťany, nedbali o podmracené pohledy svého krále a jásali, když Egil přinesl dřevěnou mísu s obětní krví.

„Cožpak v nich nezůstalo z mých četných kázání zhola nic?“ mumlal Egbert na půl úst.

Hákon pohlédl na svého přítele, jehož zrzavá kštice plápolala ve větru jako plameny v ohništi, a jen vzdychl. „Někdy mám za to, že mi to dělají naschvál.“

Egil zatím vylil krev na boky Draka, takže stékala po silných plánkách do moře. Hákon s Egbertem se pokřižovali.

„Ať tě Bůh provází, můj pane,“ požehnal mu Egbert a naposledy mu stiskl rámě.

„Ať tě nepotká nic zlého, Egberte,“ rozloučil se s ním Hákon. Potom přejížděl pohledem ve shromážděném davu, dokud nenalezl muže, s nímž toužil promluvit.

„Ottere!“ křikl.

Otter opustil Ásmunda, s nímž zrovna rozmlouval, seběhl z mola na pobřeží a stanul před králem. Hákon jej uchopil za paži a odvedl jej dál od zástupu. „Egil mi prozradil, že tě pohněval tvůj nynější úkol.“

Otter se zarazil a zamračeně na Hákona pohlédl. „Můj strýc hovoří k stáru víc, než by se slušelo. Měl jsem jen na mysli –“

Hákon jej zarazil zvednutou paží. „Já přece dobře vím, co jsi měl na mysli a proč jsi to řekl. Potřebuji však někoho, komu bych svěril svou rodinu,“ pokynul bradou ke Gydě, která stála opodál a držela Thóru kolem ramen. Obě hleděly k lodi a na muže, kteří se loučili s rodinami a přáteli. Hákon se obrátil zpět ke svému hirthmanovi. „Rozumím tvé nechuti, že tu máš být ponechán; úkol, který ti svěřuji, je však důležitý, proto jsem se rozhodl uvalit jej právě na tebe. Pověřil bych Egila, ten se však může každým dnem odebrat na věčnost a já chci být u něj, kdyby měla taková chvíle nastat.“

Otter se zašklebil, až se mu zježil šednoucí vous. „Obáváš-li se toho, nech tu Tóralfa,“ ukázal palcem na černovlasého obra, který právě ukládal na palubu Draka těžký sud. „Egil je můj strýc, a má-li zemřít, nechci u toho chybět ani já.“

„To nemohu. Tóralf by za mé nepřítomnosti jen vyjedl celou spíž a vypil všechno pivo.“

„Ha, to jsi promluvil pravdivě,“ uznal Otter. „Nuže dobrá. Ujmu se toho úkolu a vykonám jej, jak nejlépe dovedu.“

Hákon stiskl věrnému bojovníku rameno. „Děkuji ti.“

Vrátili se ke shromážděnému lidu a Hákon se připojil ke Gydě a Thóře. Přiklekl ke své dceři a ukazovákem jí ťukl do nosu. Dívka se zakřenila. „Mám pro tebe dárek,“ zatvářil se král tajemně. Thóře se rozšířily oči. „Opravdu?“

Hákon sáhl k opasku, vytáhl malý, ale nádherně zhotovený nůž a položil si jej na širokou dlaň, aby na něj dívka dobře viděla. „Tato čepel patříla tvé babičce, která se, jak víš, jmenovala také Thóra. Vidiš?“ vytasil čepel z pouzdra a ukázal na runy, vepsané do blýskavé oceli. „Tady to stojí: ‚Thóra.‘“ Nato podal nůž dívce, která jej s úctou uchopila do drobných rukou.

„Od této chvíle je tvůj.“

„Je překrásný,“ vydechla jeho dcera a zamávala čepelí tak, aby se co nejvíc zablýskala.

„Je také nebezpečný, proto s ním zacházej opatrně,“ uchopil ji Hákon za ruku a vedl ji, aby čepel zasunula správně do pochvy. Dívka jej pevně objala. „Ať se ti dobře daří, Thóro. A poslouchej Gydu. Slibuješ?“

Thóra přikývla.

Hákon povstal a políbil Gydu na hebkou líc. „Budeš mi chybět,“ pohladil ji po vystouplém břiše. Dívka se na něj statečně usmála, ale v očích se jí leskly slzy. „Poslouchej Ottera.“

Nato král pokývl a obrátil se k odchodu. Vše, co hodlal nachystat, bylo nachystáno, co hodlal říci, bylo řečeno. Teď nastal čas, kdy musí vyplout, aby prokázal úctu starému příteli.

2

Ostrov Frei, severní Raumsdalr, pozdní jaro léta Páně 957

Ostrov se jmenoval Frei. Hákon jej viděl už několikrát, cestou na Sigurdův dvorec v Lade. Mořeplavec mohl stěží přehlédnout rozeklanou horu jménem Freikollen, která se tyčila nad jinak plochým kouskem země i dalšími blízkými ostrovy jako spící obr. Nikdy tu však dosud nezakotvil. Na ostrově ve stínu mohutného Freikollenu, v místě zvaném Birkestrand, stál totiž statek, který jarl Tore užíval jako uzavřené místo odpočinku, aby si zde oddechl od tíhy vládnutí a záležitostí říše. Proto sem téměř nikoho nezval.

Drak zamířil do zátoky na východní straně ostrova a Hákon náhle pochopil, proč Tore tak žárlivě střežil nedotknutelnost tohoto místa. Z ostrova čísel mír a taková krása, až srdce usedalo. Zátoka přecházela v písčné pobřeží a bylo vidět, že už tu kotví několik lodí. Na rozlehlých pastvinách se bělala stáda ovcí, jejich středem se vinula stříbrná stuha říčky a od břehů vedla stezka vzhůru k velké síni jarla Toreho i k dalším stavením. Za síní šuměl březový háj, který se táhl až ke skalnatému temeni Freikollenu. Odsud vyvěraly četné prameny a zurčely vodopády, podobající se zářivým vlasům bohyně Siv.

Jarl Tore si ke svému poslednímu odpočinku zvolil nízký pahorek při severní straně zálivu. Tam, pod velikou mohylou označenou mohutným balvanem a obklopenou kruhem bříz, spočinuly ostatky jarla Toreho, jeho loď i všechny předměty, které si hodlal vzít s sebou do říše bohů. Hákon si hořce vyčítal, že nemohl být přítomen u obřadů na počest mrtvého přítele, k tomu však zkrátka nezbývalo dost času. Když posel

se zprávou o jarlově smrti dorazil do Avaldsnes, uplynulo už od Toreho smrti mnoho dní. Bylo jej třeba pohřbít, dokud aspoň trochu připomínal silného muže plného života, jímž býval, když chodil po tomto světě.

Ke břehu sešel celý zástup lidí, hotových přivítat Draka i jeho posádku. Hákon přehlížel shromážděný dav a na rtech se mu objevil úsměv, neboť v čele lidu spatřil svého dávného přítele, jarla Sigurda a jeho štíhlou, vysokou dceru Astrid, s níž kdysi sdílel lože. Vedle jarla však spatřil i Sigurdova kněze – čili góthiho – a jeho úsměv se vytratil. Muž se jmenoval Drangi a podobal se trpaslíku. Měl šedé vousy zdobené vplétanými kostmi, jeho oči tékaly sem a tam a nikde se nezastavily na dobu delší, než by člověk mrkl. Každý Seveřan věděl, že trpaslíci jsou obeznámeni s četnými kouzly a snad právě tímto tajemným uměním si Drangi vysloužil postavení jednoho z čelních Sigurdových rádců. Hákon ovšem nikdy nezažil, že by Drangi skutečně předvedl nějaký div, a považoval trpaslíka za pouhého podvodníka, který si umně získal Sigurdovu důvěru a nyní se míchal do jeho záležitostí.

Příd Draka se zakousla do drobných oblázků pobřeží. Hákon přeskočil obrubnici a s mocným šplouchnutím dopadl do vody, hluboké po kotníky. Jako mladík se takového skoku zhostil nejednou a bez námahy, nyní však musel vynaložit veškerou sílu vůle, aby při svém velkolepém dopadu nevydal bolestné zamručení.

Sigurd pokročil vpřed s rozpráženými pažemi a na jeho ošlehané tváři se objevil hořký úsměv. Vlasy i vousy, kdysi rudohnědé jako kaštan, léta postříbřila a stříbrem se blyštěl i jarlovský nákrčník, obepínající jeho mohutné hrdlo. Sigurdova proslulá síla se z medvědích paží a mocného hrudníku částečně přelila do jeho neméně obdivuhodného břicha, stále však dokázal bez nesnází sevřít krále v drtivém objetí. „Vítám tě v Birkestrandu, příteli. Jsem rád, že tě zase vidím. A tebe taky, ty staré psisko!“ křikl na Egila, který stál u stěžně a obhlížel pobřeží i vítající davy; zřejmě dupal, jak se dostane z lodi na suchou zem.

Věkovitý válečník upřel na jarla podmračený pohled. „Staré psisko?“ zavrčel a znechuceně si odplivl. „Což tě otec nenaučil, jak hovořit se staršími?“